

коли учень позитивно ставиться до навчання, легко сприймає і засвоює матеріал, виявляє зацікавленість до занять, без проблем знаходить спільну мову з однолітками.

Низькі показники адаптації дітей із ЗПР можуть бути обумовлені, перш за все, незрілістю та виснажуваністю ЦНС, що не дозволяє учням повною мірою пристосуватися до процесу навчання [2].

Таким чином, ми дійшли висновку, що для поліпшення адаптаційного процесу до навчання у дітей із ЗПР необхідна розробка системи психологічної підтримки молодших школярів, що на нашу думку, допоможе подолати вище вказані труднощі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лазоренко Т.Н. Структурные компоненты психологической адаптации 6-8 летних детей с ЗПР к обучению / Т.Н. Лазоренко // Наука і освіта, Одеса, 2001. – С. 64

2. Сизко Г.І. Психологічні бар'єри при взаємодії з людьми з особливими потребами: причини та шляхи подолання / Ганна Сизко. Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Том XIV: Методологія і теорія психології. – Випуск 1. Київ – Ніжин. Видавництво «ПП Лисенко М.М.». 2018. – С. 279-287.

3. Филиппова Н.В. Современный взгляд на задержку психического развития / Н.В.Филиппова, Ю.Б.Барыльник, А.С.Исмаилова // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2015. – № 10-2. – С. 256-262.

Дарина Кагадій,
здобувач II рівня вищої освіти 1 курсу
Факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти
Наук. керівник **О.В Старинська**
к.псих.н., доцент (БДПУ)

ТЕРАПЕВТИЧНА МЕТАФОРА В КОНСУЛЬТУВАННІ

Актуальність. Терапевтична метафора як ефективний засіб терапевтичного впливу, коли прямі форми комунікації виявляються недіючими.

Ступінь досліджуваності проблеми. Одним із ефективних методів у роботі психолога-консультанта є терапевтична метафора. Метафора допомагає людині долати виклики повсякденності, долучаючись до власних ресурсів, змінюючи упереджений погляд на проблему, створюючи власну життєву історію.

Мета і методи дослідження. Аналіз теоретичних аспектів застосування терапевтичної метафори в роботі психолога-консультанта.

Сутність дослідження. Складне, непередбачуване сьогодення вимагає більш глибоких перетворень у внутрішньому світі людини. Перед особистістю постала необхідність адаптації до нових соціальних умов, пошук стратегій вирішення соціальних і політичних криз розуміння себе, свого внутрішнього світу. Широке коло складних проблем клієнтів, із якими

стикаються психологи, потребують ефективних і дієвих засобів консультативної допомоги – терапевтичної метафори.

У процесі створення метафори задіяні такі логічні операції, як порівняння і аналіз за участю уяви, що сприяє реалізації функції розуміння. Слід зазначити, що ефективність розуміння через метафору обумовлена її психологічною сутністю – здатністю активізувати емоційну та інтелектуальну сфери.

На думку Л. Шрагіної, феномен метафори сам по собі не є феноменом виключно психологічним. Інтерес психологів до метафори пов'язаний насамперед із проблемами співвідношення мислення та мови, образного і логічного. Психологічне вивчення метафори в порівняльно-типологічному плані дозволяє проникнути в загальні закономірності мислення, в контексті більш широкої проблеми – проблеми вербалізації суб'єктом образу об'єкта. Адже світ людини представлений світом об'єктивним – світом об'єктів матеріальних, і суб'єктивним – світом «об'єктів ідеальних»: почуттями, думками, ідеями. Без метафори не існувало б лексики «невидимих світів» – внутрішнього життя людини [3].

Досить цікавим є твердження, яке дозволяє окреслити важливий нюанс в технології роботи з метафорою: «якщо ви хочете, щоб метафору зрозуміли невірною, обов'язково розберіть її зміст. Пояснивши сенс метафори, ви неодмінно звужите її, обмежите контекст, тоді як без пояснення кожен прийме розказану історію так, як це зручно і необхідно для нього» [2].

Слід зазначити, що за допомогою метафори в казках виражаються також архетипічні образи, пов'язані з колективним несвідомим, які є вродженими елементами людської психіки. Ю. Алімова, підкреслює, що казкові метафори мають високу ефективність, долаючи систему психологічного захисту, яка зашкоджує у представленні особистісно-значущого матеріалу, породжуючи відступи від реальності та викривлення сприйняття об'єктивної реальності [1]. При цьому нівелюються ситуативні захисти, відкривається можливість виходу на базові захисти, пов'язані з логікою несвідомого. На думку дослідниці, в структурі метафори вже закладено звернення до особистісних ресурсів, її використання сприяє інтеграції особистості. В основу казкотерапії покладено метафоричність, символізм і образність казок, що відкриває можливість для інтеграції свідомого і несвідомого. Не всі спроможні до адекватного вираження власних емоцій, проте здатні до прояву власних глибинних проблем через символ, образ у ході безпосередньої творчої діяльності. Ця обставина дозволяє відновити несформовані в онтогенезі або втрачені інформаційні та емоційні зв'язки із середовищем, власним внутрішнім світом

Основні висновки. Аналіз літературних джерел дає нам підстави розглядати терапевтичну метафору як ефективний засіб терапевтичного впливу, коли прямі форми комунікації виявляються недіючими. Терапевтичні метафори підсилюють у людини мотивацію до змін шляхом розвитку творчості при створенні власної історії, казки, формують нові соціальні настанови, навички конструктивної взаємодії. Стимулюють пошук нових рішень, послаблюючи опір, дію захисних механізмів. Здійснений теоретичний аналіз проблеми потребує обґрунтування використання

метафори у психологічній консультативній, реабілітаційній роботі, що стане предметом наших подальших досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алимова Ю. А. Сказочные метафоры в работе детского психолога / Ю. А. Алимова. – СПб.: Речь; М. : Сфера, 2012. – 176 с.
2. Гордєєва Ж.В. Методолого-психологічні засади використання метафори як засобу розвитку самосвідомості особистості // Наукові записки Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України / За ред. академіка С.Д.Максименка. – К.: Ніка-Центр, 2009. – Вип. 37. – С.127
3. Шрагіна Л. Технологія розвитку креативності / Л. Шрагіна. – К. : Шкільний світ, 2010. – 160 с.

Качар Тетяна,

студентка 4 курсу

Факультету дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

Наук. керівник: **Є. Ю. Линдіна**

канд. пед. наук, доцент (БДПУ)

ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІМЕРНОЇ ГЛИНИ ЯК ЗАСОБУ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИТКОМ МОВЛЕННЯ ІІ РІВНЯ

Актуальність теми. На сьогоднішній день розвиток зв'язного мовлення є дуже актуальною проблемою в нашому суспільстві. Адже велике значення у розвитку дитини має саме її мовленнєвий розвиток. Від здатності до комунікації залежить включення дитини у соціум. Дитина з добре розвиненим зв'язним мовленням може легко спілкуватися з оточуючими людьми, зрозуміло висловлювати свої думки і бажання. Особливо це важливо, коли дитина оволодіває шкільними навичками. Адже розвиток зв'язного мовлення значно впливає на успішність навчання дитини в школі.

Зв'язне мовлення передбачає оволодіння достатнім словниковим запасом, оволодіння граматичною будовою, а також практичне їх застосування, тобто вміння користуватися засвоєним мовленнєвим матеріалом, а саме уміння повно, зв'язно, послідовно і зрозуміло оточуючим передати зміст готового тексту або самостійно скласти зв'язний текст.

Якщо учень оволодіває цими навичками, він може успішно і граматично правильно писати шкільні тексти, давати розгорнуті відповіді на складні питання шкільної програми, послідовно, повно і логічно викладати свої власні судження, відтворювати зміст текстів з підручників, творів художньої літератури, усної народної творчості і т.д.

Значні труднощі в оволодінні навичками зв'язного мовлення мають діти з загальним недорозвитком мовлення (ЗНМ). Ці труднощі обумовлені недорозвитком основних компонентів мовленнєвої системи: фонетико – фонематичного, лексичного і граматичного, недостатньою сформованістю як вимовної (звукової), так і семантичної (сислової) сторін мовлення [1,с.12]. Тому дуже важливим є знаходження різних шляхів допомоги дітям з загальним недорозвитком мовлення, шляхи допомоги у розвитку зв'язного